BURGER ALLIANTIE GULPEN-WITTEM

Zienswijze op de Begroting 2026 van de gemeente Gulpen-Wittem

"Revitalisering financiële huishouding van de gemeente Gulpen-Wittem"

Commissie Ruimte, Economie en Duurzaamheid – 6 november 2025
Gemeenteraad – 13 november 2025

Samenstellers: Werkgroep financiën Burger Alliantie Gulpen-Wittem

Datum: 3 november 2025

Inleiding – een gemeente uit balans

De financiële situatie van Gulpen-Wittem is al jaren uit evenwicht. Niet omdat er te weinig geld is, maar omdat het gemeentebestuur verkeerde keuzes maakt in de manier waarop dat geld wordt besteed. We zien een kleine gemeente met een groot ambtelijk apparaat, veel externe inhuur en tegelijk een gebrek aan uitvoeringskracht. Daardoor stijgen de kosten, terwijl inwoners en verenigingen te weinig merken van de bestede middelen.

De Burger Alliantie Gulpen-Wittem (BAGW) vindt dat dit niet langer zo kan. De begroting 2026 biedt een kans om het roer om te gooien: van bezuinigen op voorzieningen naar verstandig sturen op kwaliteit, eenvoud en maatschappelijke meerwaarde.

1. Externe inhuur: een structurele verslaving

In 2024 bedroeg de totale externe inhuur meer dan € 2 miljoen. Het gaat niet alleen om tijdelijke experts, maar vaak om structureel werk dat eigenlijk door vaste medewerkers gedaan zou moeten worden. Er is geen helder afwegingskader, geen terugverdienmodel en te weinig controle door de raad.

Voorstel: Beperk de externe inhuur tot maximaal 5% van de loonsom, en beoordeel elke opdracht vooraf op noodzaak en resultaat. Dat kan jaarlijks circa € 800.000 besparen.

2. Te veel management, te weinig uitvoering

De ambtelijke top is te zwaar. De gemeente heeft 1 gemeentesecretaris/directeur, 1 directeur bedrijfsvoering en 6 afdelingsmanagers – dat is veel voor een organisatie van 15.000 inwoners. Hierdoor ontstaat afstand tussen beleid en uitvoering en gaat veel geld op aan overleg en coördinatie.

Voorstel: Versimpel de organisatiestructuur, schaf managementlagen af en versterk de uitvoerende teams. Dat levert een besparing op van circa € 200.000 per jaar.

3. Meer formatie, maar geen hogere productiviteit

De formatie ligt ongeveer 10% boven het gemiddelde van vergelijkbare gemeenten. Toch ervaren inwoners en verenigingen niet dat de dienstverlening beter is geworden.

Voorstel: Breng de formatie stapsgewijs terug met 8 tot 10 fte via natuurlijke uitstroom en taakherverdeling. Verlies van kwaliteit hoeft dat niet te betekenen. Besparing: ongeveer € 600.000 per jaar.

4. Te veel projecten tegelijk

De gemeente voert te veel projecten uit zonder duidelijke prioriteiten of financiële dekking. Voorbeelden zijn:
- Sporthal Gulpdal – € 1,2 miljoen
- Durpshoes Nijswiller – € 900.000
- N595/Wittemer Allee – gemeentelijke bijdrage € 3,88 miljoen

Zulke besluiten drukken zwaar op de begroting. Vaak gaat het om prestigeprojecten zonder structureel draagvlak.

Voorstel: Kies minder projecten, maar voer die goed en zorgvuldig uit. Richt investeringen op onderhoud, verduurzaming en burgerinitiatieven. Herprioritering kan € 0,8 tot 1,2 miljoen incidenteel opleveren.

5. Reserves zonder strategie

De gemeente beschikt over verschillende reserves en fondsen, maar gebruikt die niet doelgericht. Geld dat bedoeld is voor de leefbaarheid in de kernen, blijft op de plank liggen.

Voorstel: Bundel deze middelen in één Investeringsfonds Lokale Vitaliteit met duidelijke doelen en jaarlijkse verantwoording aan de raad én de inwoners.

6. Structurele oplossingen op hoofdlijnen

1. Herziening ambtelijke top – eenvoudiger structuur, minder managementlagen.
2. Strikt inhuurbeleid – helder plafond en onderbouwing per opdracht.
3. Prioriteit voor onderhoud en burgerinitiatieven – geen projectinflatie meer.
4. Samenwerking met buurgemeenten – deel kennis en capaciteit in plaats van dure externen.
5. Transparantie en verantwoording – voer een jaarlijkse efficiency-audit uit en betrek inwoners via een burgerbegroting.

7. Van fictie naar financiële realiteit

De tekorten van Gulpen-Wittem zijn geen natuurverschijnsel, maar het gevolg van bestuurlijke keuzes. Met de maatregelen hierboven kan de gemeente minimaal € 1,8 miljoen per jaar structureel besparen. Dat geld kan weer worden ingezet voor voorzieningen, duurzaamheid en een sterke gemeenschap.

Aanbevolen uitvoeringsvolgorde (2026–2027)

Fase	Maatregel	Verwachte besparing	Impact
I	Inhuurreductie en plafond	€ 800.000	Direct zichtbaar, bestuurlijke winst
II	Herstructurering management	€ 200.000	Binnen 6 maanden uitvoerbaar
III	Formatieherziening via natuurlijke uitstroom	€ 600.000	Binnen 1–2 jaar realiseerbaar

IV	Prioritering van projecten (N595, sporthal e.a.)	€ 0,8–1,2 mln incidenteel	Hoge maatschappelijke waarde

Slotbeschouwing

Een gemeente die meer vergadert dan ze uitvoert, meer huurt dan ze weet en meer managet dan ze bestuurt, verliest haar doel. Gulpen-Wittem heeft de kans om het tij te keren. Niet door te bezuinigen op de samenleving, maar door te investeren in eenvoud, effectiviteit en vertrouwen.

De Burger Alliantie Gulpen-Wittem roept de gemeenteraad op:
- om deze begroting niet alleen technisch, maar ook principieel te beoordelen;
- om prioriteit te geven aan structurele hervorming van de organisatie;
- en om inwoners actief te betrekken bij het herstel van financiële én democratische balans.